Colocviul "Procese de urbanizare în epoca fierului"

Între 8-11 iunie 1998, Centrul arheologic european Mont Beuvray a găzduit lucrările unui colocviu internaţional pe teme de fortificaţii şi urbanizare din Europa în epoca fierului.

Centrul amintit este amplasat într-o localitate pitorească Glux-en-Glen, în Bourgogne (Franţa), la poalele vestitului oppidum celtic Bibracte. La organizarea acestui colocviu au contribuit: "Arbeitsgemeinschaft Eisenzeit bei den Deutschen Verbänden für Altertumsforschung", Centrul arheologic european Mont Beuvray şi Laboratorul "Archéologie de la Bourgogne" (Universitatea Dijon), cu susţinerea Ministerului Culturii şi a Direcţiei Patrimoniului al Regiunii Bourgogne.

Au participat specialişti şi personalităţi din cercetarea ştiinţifică în domeniu din cadrul ţărilor din Europa de Vest şi Centrală (Germania, Franţa, Austria, Elveţia, Cehia ş.a.). Referatele au fost prezentate în plen, grupate conform regiunilor studiate.

Primul grup de referate a dezbătut problemele urbanismului în Europa mediteraneană. În comunicarea sa "Modele geografice şi dezvoltarea urbanismului în Grecia: exemplul Thessaliei", B. Helly (Lyon, Franţa), a ilustrat, pe baza unui exemplu concret (Thessalia), priorităţile metodei analizei spaţiale, propunând folosirea acesteia şi pentru alte regiuni ale Europei. De asemenea, în cadrul primei şedinţe au prezentat referate P. Moret (Toulouse, Franţa): "Urbanismul în lumea iberică", D. Garcia (Jouques, Franţa): "Procese de urbanizare în epoca fierului în Galia meridională" şi J. Schulze-Forster (Marburg, Germania): "Oppidum-urile celtice timpurii în Italia de Nord. Izvoare istorice".

Comunicările următoare s-au axat în jurul problemelor urbanismului în Europa Occidentală. O. Buchsenschutz (Paris, Franţa), în alocaţiunea sa "Limitele urbanismului în cadrul oppidum-urilor" s-a referit la criteriile după care poate fi identificată o aşezare de tip "urban". Aceeaşi tematică a fost abordată de P. Jud (Basel, Elveţia): "Aşezări principale sau fortificaţii de frontieră? Despre fortificaţiile din epoca La Tène târzie de pe cursul superior al Rinului", C. Haselgrove (Durham, Marea Britanie): "Caracterul urbanismului în epoca fierului în Britania", M. Tarpin (Grenoble, Franţa): "Urbs şi oppida" etc. Despre posibilitatea atribuirii unor aşezări deschise categoriei aglomerărilor urbane, au vorbit J. Collis (Sheffield, Marea Britanie) şi B. Lambot (Choisy au Bal, Franţa).

Ultima şedinţă de comunicări a fost rezervată vieţii urbane în Europa Centrală. Aici şi-au dat concursul M. K. Eggert (Tübingen, Germania) cu referatul "Urbanizarea în epoca preromană în Europa Centrală? Teorie şi empirism", O. Urban (Viena, Austria) şi E. Jerem (Budapesta, Ungaria): "Aşezări situate pe înălţimi -fortificaţii-aşezări centrale. Procese de urbanizare în spaţiul Dunăre-Carpaţi", S. Fichtl (Tübingen, Germania), J. Metzler (Luxemburg) şi S. Sievers (Frankfurt, Germania): "Rolul sanctuarelor în procesul de urbanizare", V. Salač (Praga, Cehia) "Oppidum-urile din Bohemia" etc.

La sfârşit a fost organizată o masă rotundă unde specialiştii prezenţi şi-au expus părerile despre referatele prezentate şi au pus în discuţie controversatele probleme teoretice legate de "protourbanism" şi "urbanism" în Europa în epoca fierului, constatându-se că nu toate aşezările, cunoscute în prezent, pot fi tratate ca aglomerări "protourbane" sau "urbane". S-a atras atenţia că la soluţionarea acestor probleme trebuie avuţi în vedere mai mulţi factori, printre care: suprafaţa acestor aşezări, prezenţa arhitecturii civile şi laice, mărturiile activităţii de producţie şi comerţ etc.

Pe parcursul celor patru zile, gazdele au organizat un sejur excelent şi au oferit posibilitatea vizitării laboratoarelor Centrului arheologic european Mont Beuvray şi oppidum-urile celtice Bibracte, Gergovie, Corent şi Gondole, precum şi muzeele acestora, situate direct în incinta oppidum-urilor sau în apropiere.

Aurel Zanoci
(Chişinău)